Lainsäädäntöneuvos Hannu Miettinen
Johtava asiantuntija Tove Jern

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI KASVINSUOJELUAINEISTA ANNETUN LAIN JA SAKON TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA ANNETUN LAIN 1 §:N MUUTTAMISESTA HE 43/2024 VP

Hallituksen esityksellä on tarkoitus lisätä kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin elintarvikeketjun virallista valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täydentämisen edellyttämät säännökset. Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla saatetaan laki vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa. Lisäksi selkeytetään kansallisia käytäntöjä sekä parannetaan lain rakennetta ja käytettävyyttä. Muutoksilla sujuvoitetaan viranomaisten työtä ja helpotetaan alan toimijoiden toimintaa.

Valvonta-asetuksen täydentäminen

Lakiin esitetään tarkennettavaksi EU:n virallista valvontaa koskevan asetuksen täydentämiseen liittyviä viranomaisten tehtäviä liittyen koordinaatioon ja yhteydenpitoon, laboratorioiden nimeämisiin, valtuutettuihin tarkastajiin ja valvontasuunnitelmiin. Lakiin esitetään lisättäväksi valvonta-asetuksen 140 artiklan mukainen säännös rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamisesta.

Miehittämättömät ilma-alukset kasvinsuojeluaineiden koetoiminnassa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi ehdotuksen mukaan myöntää luvan kasvinsuojeluaineiden levittämiseen miehittämättömällä ilma-aluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa kokeissa. Samalla maa- ja metsätalousministeriölle säädettäisiin valtuus antaa asetuksella tarkempia säännöksiä kokeisiin liittyen.

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kaasutettavien, suljetuissa tiloissa käytettävien kasvinsuojeluaineiden käyttö edellyttää erityistä suojautumista ja ammattitaitoa. Kasvinsuojeluaineen levittäjien riittävän osaamisen ja taidon varmistamiseksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi säännös kaasuttamalla levitettävistä kasvinsuojeluaineista. Säännöksen mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää hakemuksesta luvan käyttää kaasuttamalla levitettävää kasvinsuojeluainetta.

Julkinen tietopalvelu

Voimassaolevan lain mukaan henkilön, joka haluaa ostaa ammattikäyttöön tarkoitettua kasvinsuojeluainetta, tulee esittää ostotilanteessa kasvinsuojelututkinnon suorituksesta saatu tutkintotodistus. Esityksessä ehdotetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi jatkossa luovuttaa myyjälle julkisen tietoverkon välityksellä rekisteriin sisältyvät tiedot kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneen nimestä ja tunniste-numerosta. Myyjä voisi ostotilanteessa tarkistaa ostajan tutkinnon voimassaolon suoraan rekisteristä. Muutos helpottaisi alan toimijoiden toimintaa ja parantaisi ostajan asemaa.

Hallinnolliset pakkokeinot

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uutena pakkokeinona hallinnollinen seuraamusmaksu, jolla valvontaviranomainen voisi reagoida nopeammin mahdollisiin laiminlyönteihin. Kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksulla pyritään toisaalta ennaltaehkäisemään määräysten vastaista toimintaa ja toisaalta nopeasti ja tehokkaasti estämään sen jatkamista. Seuraamusmaksun täytäntöön panemiseksi lisätään kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:ään.

Toisena uutena pakkokeinona otettaisiin käyttöön internetsivuston tai sen osan sulkeminen, jos määräystenvastaisen kasvinsuojeluaineen myyntiä ei muilla keinoilla voi estää. Säännös perustuu valvonta-asetuksen 138 artiklassa kuvattuihin toimenpiteisiin, joihin viranomaisen on ryhdyttävä, jos todetaan että toimijat eivät noudata säännöksiä.

Molemmat pakkokeinot on viime vuosina otettu käyttöön elintarvikeketjun lainsäädännössä.

Lakiin tehtäisiin myös lain rakennetta selkeyttäviä ja hallinnollista taakkaa keventäviä muutoksia.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.10.2024.